

آذر

رقم هیبرید جدید آفتابگردان

مناسب کشت اول مناطق سرد، معتدل سرد و مرطوب شمال و مناطق گرمسیر خوزستان

مجری مسئول: مهدی غفاری

محققان همکار: ابراهیم فرخی، آذر طاعی، اسد... زارعی سیاه بیدی، فتح... نادعلی، فرناز شریعتی، حسین صادقی، عراز محمد نوری راد دوجی، سیدعباسعلی اندرخور، نرجس خاتون کازرائی، سید احمد کلانتر احمدی، محمد رضا شهسواری، فرشاد ناصر قدیمی، مریم السادات علویان، معصومه مهدوی عبدالملکی، حمید صادقی گرمارودی، سیامک رحمانپور اوزان

اصلاح ارقام هیبرید نیازمند تنوع بخشی به ارقام جدید از نظر خصوصیات زراعی و افزایش عملکرد دانه و روغن است. گزینش همزمان و تلاقی لاین‌های والدینی به‌منظور تهیه و معرفی هیبرید آذر در مدت ۱۴ سال (۱۳۸۷-۱۴۰۱) و با تلاقی لاین رستورر RGK۱۱۱ با لاین نرعقیم سیتوپلاسمی AGK۲۲ در موسسه تحقیقات اصلاح و تهیه نهال و بذر و مراکز استانی انجام شد. این هیبرید در ارزیابی مقدماتی در شاهرود، کرمانشاه و کرچ در سال ۱۳۹۶، به‌عنوان هیبرید امیدبخش شناسایی و در آزمایش سازگاری (VCU) در طی دو سال (۱۳۹۷-۱۳۹۸) در کرچ، ساری، دزفول و کرمانشاه، با متوسط عملکرد ۳۳۵۵ کیلوگرم در هکتار به‌عنوان هیبرید برتر با پایداری عملکرد مناسب شناسایی شد. در آزمایش تحقیقی-ترویجی در بهشهر و قائم شهر مازندران نسبت به رقم شاهد زرین برتری معنی‌داری داشت. در بررسی‌های کیفی روغن، ترکیب اسیدهای

چرب اصلی این هیبرید با استاندارد کدکس مطابقت داشت و میزان اسیدهای چرب پالمیتیک، استئاریک، اولئیک و لینولئیک آن به ترتیب ۶/۴، ۴/۶، ۳۴/۸ و ۵۳/۲ درصد بود که نشان دهنده بیشتر بودن میزان اسید اولئیک در روغن این هیبرید و پایداری و ماندگاری بیشتر روغن این هیبرید در برابر اکسیداسیون است. هیبرید آذر برای کشت در مناطق مختلف ایران از جمله کشت اول مناطق سرد، معتدل سرد و مرطوب شمال و مناطق گرمسیر ایران توصیه می شود.

خصوصیات زراعی هیبرید آذر در مقایسه با شاهد

آذر	زرین (شاهد)	خصوصیات زراعی
۱۰۵	۱۰۰	طول دوره رویش (روز)
۱۷۵	۱۶۵	ارتفاع بوته (سانتی متر)
۲۵-۳۰	۱۵-۲۵	خمیدگی ساقه (%)
۶۲	۷۰	وزن هزار دانه (گرم)
۸۲۷	۶۵۰	تعداد دانه در طبق
۴۶/۴	۴۲/۴	درصد روغن
مقاوم	مقاوم	واکنش به سفیدک کرکی
متحمل	متحمل	واکنش به پوسیدگی ذغالی
۳/۴	۲/۷	عملکرد دانه (تن در هکتار)
۱/۶	۱/۱	عملکرد روغن (تن در هکتار)

توجیه اقتصادی:

با توجه به نتایج آزمایشهای سازگاری، هیبرید آذر با عملکرد ۳۳۵۵ کیلوگرم در هکتار نسبت به هیبرید شاهد با عملکرد ۲۷۳۲ کیلوگرم در هکتار مقدار ۶۲۳ کیلوگرم در هکتار برتری عملکرد داشت. بر اساس شیوه نامه ارزیابی اقتصادی ارقام جدید، با توجه به ۲۳٪ برتری عملکرد هیبرید جدید نسبت به رقم شاهد، پیش بینی قیمت فروش دانه آفتابگردان در سالهای مختلف، پیش بینی سطح زیرکشت محصول و نرخ تنزیل ۱۵ درصد، ارزش کنونی ناخالص تولید هیبرید آذر در دوره هفت ساله ۱۰۵۲ میلیارد ریال برآورد می شود.